

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/33/2016
Identifikačné číslo spisu:	9016898235
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:9016898235.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a členiek JUDr. Jany Zemaníkovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v právnej veci žalobcu: Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska 21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanému 1/: V. O., nar. XX. T. XXXX., bytom Z. a žalovanému 2/: R. L., nar. XX. W. XXXX., bytom M., obaja zastúpení JUDr. Jozefom Veselým, advokátom, so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, o zaplatenie 22 866,73 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti čiastočnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 51Cb/143/1995-351 zo dňa 10. marca 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky čiastočný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10. marca 2016, č. k. 51Cb/143/1995-351 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici čiastočným rozsudkom rozhodol o zaplatení istiny 21 257,19 eur žalovanými 1/ a 2/ tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca si uplatnil proti žalovanému 1/, ako dlžníkovi, právo na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov na základe uzavretej úverovej zmluvy č. 281 zo dňa 10. 07. 1992 (ďalej len „úverová zmluva“) a podaním doručeným súdu 12. 10. 1995 proti žalovanému 2/, ako ručiteľovi, podľa platne uzavretej ručiteľskej listiny č. 1/281 zo dňa 10. 07. 1992.

3. Právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s. Bratislava, pobočka Veľký Krtíš) a žalovaný 1/ uzavreli úverovú zmluvu, na základe ktorej bol žalovanému 1/ poskytnutý strednodobý úver na nákup ťahača zn. W. s návesom zn. L. a úhradu nákladov súvisiacich s kúpou s úrokovou sadzbou 16,5 % p.a. Žalovaný 1/ z úveru 43 484,03 eur (1 310 000,- Sk) vyčerpal sumu 43 368,09 eur (1 306 507,- Sk) a realizáciou záložného práva zriadeného na ťahač s návesom došlo k zníženiu zostatku neplateného úveru o sumu 15 435,17 eur (465 000,- Sk). V článku III. bode 1. úverovej zmluvy si dohodli zmluvné strany splátky úveru a výška úrokovej sadzby sa odvíjala od Basic rate, na ktorom základe boli uzatvorené dodatky k úverovej zmluve s úpravou úrokových sadzieb. Podľa dodatku č. 5

boli úroky 19,5 %. V článku III. bod 1. písm. b) ba) úverovej zmluvy bola dojednaná úroková sadzba 30 % v prípade nezaplatenia dohodnutej splátky.

4. Vzhľadom na to, že žalovaný 1/ aj napriek výzvam riadne a včas nesplácal splátky úveru, čím sa dostal do omeškania s vrátením viac ako dvoch splátok úveru, banka od úverovej zmluvy odstúpila podľa článku III. bod 1. písm. c) a žiadala o zaplatenie celej sumy i s úrokmi.

5. Pohľadávka zo zmluvy o úvere bola zabezpečená ručiteľskou zmluvou č. 1/281 uzavretou medzi účastníkmi konania, podľa ktorej sa žalovaný 2/ zaviazal splatiť úver zložením hotovosti v deň stanovenej splatnosti úveru, ak nebude úver zaplatený žalovaným 1/. Žalovaný 2/ bol na splatenie úveru vyzvaný dňa 17. 04. 1995 bezvýsledne.

6. V priebehu konania bol na majetok žalovaného 1/ vyhlásený konkurz dňa 07. 07. 2000 (47-14K-26/99-98) a žalobca si svoju pohľadávku prihlásil vo výške 78 862,35 eur (nezaplatená istina 23 942,98 eur, úroky 52 490,47 eur, súdny poplatok, preddavok na odmenu predbežného správcu a z ostatných nezaplatených pohľadávok) s právom na oddelené uspokojenie (§ 28 ZKV). V konkurznom konaní bola pohľadávka predchodcu žalobcu uspokojená vo výške 2 122,87 eur a pohľadávka žalobcu vo výške 2 061,77 eur uložením na účet dňa 11. 09. 2008. V tejto časti vzal žalobca svoj návrh späť a zotrval na zaplatení sumy 22 866,73 eur.

7. Žalovaní 1/ a 2/ namietali nedôvodnosť nároku, výšku uplatnenej istiny, výšku úroku a výšku úroku z omeškania, na ktorom základe súd ustanovil znalecké dokazovanie ustanovením znalca, ktorý v znaleckom posudku určil výšku nezaplatenej istiny vo výške 21 257,19 eur.

8. Žalovaní 1/ a 2/ v konaní vzniesli námietku premlčania uplatnených úrokov, ktorou sa súd nezaoberal, pretože rozhodoval len o časti prejednávanej veci, ako to vyjadril v záhlaví rozsudku.

9. K argumentácii právneho zástupcu žalovaných 1/ a 2/, že právny vzťah medzi účastníkmi konania je spotrebiteľským vzťahom, súd uviedol, že úverová zmluva bola uzavretá výslovne podľa Obchodného zákonníka podnikateľovi, ktorý vykonával podnikateľskú činnosť. Vzťah vzniknutý medzi predchodcom žalobcu a žalovaným 2/ na základe ručiteľskej listiny pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy sa tiež spravuje Obchodným zákonníkom. Súd túto námietku neakceptoval.

10. Na základe uvedeného mal súd za preukázané, že žalovanému 1/ bol poskytnutý úver, ktorý nevrátil a žalobca od zmluvy odstúpil, preto mu vzniklo právo na vrátenie dlžnej sumy. Žalovaný 2/ v ručiteľskej listine vyhlásil, že za úver ručí, ak žalovaný 1/ záväzok z úverovej zmluvy nesplní, preto aj nárok voči žalovanému 2/ súd vyhodnotil ako dôvodný. Súd vzhľadom na uvedené rozhodol čiastočným rozsudkom v časti istiny tak, ako vyplýva z výroku rozsudku. O ďalšej časti nároku a o trovách konania súd rozhodne v konečnom rozsudku.

11. Žalovaní 1/ a 2/ podali proti rozsudku odvolanie podaním zo dňa 25. 04. 2016 a navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

12. V odôvodnení odvolania namietali nesplnenie zákonnej podmienky čiastočného rozsudku a súd mal rozhodnúť o celej veci. Namietali aj inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a nesprávne právne posúdenie (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). V odvolaní poukazujú na to, že žalobca v priebehu konania nevedel kvalifikovane vyčíslieť a preukázať výšku uplatneného nároku, na základe čoho bol o konania prizvaný znalec. Na základe znaleckého posudku súd rozhodol čiastočným rozsudkom a určil celkovú výšku nezaplatenej istiny na sumu 21 257,19 eur (zohľadnil nepreukázanie sumy 615,02 eur a 2 061,76 eur získanej v konkurze). Žalovaní uviedli, že z vyčíslenia dlhu nie je zrejmé, akým spôsobom si žalobca započítal sumu získanú v konkurze na uvedený dlh, či ju odpočítal z istiny alebo aj z príslušenstva. Ďalej uviedli, že vzniesli aj námietku premlčania uplatnených úrokov, pretože zastávajú názor, že do vyčíslenia istiny si žalobca nezákonne uplatnil aj položky, ktoré mali byť vyčíslené v rámci príslušenstva. Zároveň namietal aj nedostatočné

odôvodnenie rozsudku.

13. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu (doručené žalovaným dňa 03. 10. 2016) uviedol, že súd vydal čiastočný rozsudok v časti istiny na základe Znaleckého posudku č. 30/2014 v súlade so zákonom.

14. K námietkam vyčíslenia dlhu uviedol, že pôvodne žalovaná suma 750 996,17 Sk sa skladala z istiny 721 306,23 Sk, nezaplatených úrokov z debetu za obdobie od 30. 09. 1993 do 28. 02. 1994 vo výške 11 148,94 Sk, nezaplatených poplatkov za vedenie účtu vo výške 1 584,- Sk a ostatné platby vyúčtované v súvislosti s realizáciou záložného práva hnutelného majetku vo výške 16 957,- Sk (znalecký posudok, poistenie ťahača a vyhotovenie notárskej zápisnice). Po čiastočnom späťvzatí žaloby v sume 2 061,76 eur upravil žalobca petit tak, že žiadal zaplatiť istinu úveru 21 881,21 eur, základné úroky 377,39 eur (od 30. 09. 1993 do 28. 02. 1994) a ostatné vo výške 615,44 eur (nezaplatené poplatky za vedenie účtov a ostatné poplatky - znalecký posudok v súvislosti s realizáciou záložného práva, poistenie ťahača s návesom a vyhotovenie notárskej zápisnice). Ďalej uviedol, že je potrebné odlišovať pojem žalovaná istina a istina úveru, keď žalovaná istina predstavuje istinu úveru, základné úroky a ostatné platby. Žalovaní tieto pojmy nerozlišujú, pričom je medzi nimi rozdiel. Navrhol čiastočný rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

15. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), ktorý nadobudol účinnosť 01. 07. 2016 platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. veta prvá právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované. Podľa § 470 ods. 4 C. s. p. konanie začaté do 30. 06. 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. 06. 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie žalovaných 1/ a 2/ v rozsahu podľa § 379 a § 380 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 470 ods. 4 C. s. p. bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

17. Predmetom posúdenia v odvolacom konaní je vecná správnosť napadnutého čiastočného rozsudku. V konaní nebolo spochybnené, že žalobca je nástupcom VÚB, a.s., ktorá úver poskytla žalovanému 1/. Nebola spochybnená platnosť úverovej zmluvy, ani výška poskytnutého úveru, ani záložné právo a v podstate nebol spochybnený ani dlh žalovaných. Sporná zostala otázka, či žalobca preukázal výšku dlhu žalovaných ako i to, čo predstavuje resp. zahŕňa uplatnená pohľadávka.

18. Zmluvu o úvere, ako absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/) upravuje Obchodný zákonník v § 497 a nasl. Zmluva o úvere je konsenzuálnou zmluvou, pretože vzniká už dohodou zmluvných strán o jej obsahu. V predmetnej veci bolo preukázané, že úverová zmluva medzi predchodcom žalobcu a žalovaným 1/ vznikla v znení dodatkov, obsahuje podstatné náležitosti (určenie strán, určenie sumy poskytnutého úveru, záväzok veriteľa úver poskytnúť, záväzok dlžníka vrátiť poskytnutý úver v dohodnutých splátkach a zaplatiť úroky v dohodnutej výške a došlo i k dohode o výške úrokovej sadzby z nerealizovanej splátky). Poskytnutie úverových prostriedkov predchodcom žalobcu nebolo spochybnené. Žalovaný 1/ úver nesplácal tak, ako bolo v úverovej zmluve medzi účastníkmi zmluvného vzťahu dohodnuté. Žalovaný 1/ mal úver splácať v mesačných splátkach v dohodnutej výške s tým, že v prípade nedodržania tohto záväzku, úver sa úročí dohodnutým úrokom z omeškania [článok III. bod 1. písm. b) ba)]. Úroky ako „cena úveru“ boli dojednané v zmluve určením percentuálnej sadzby v nadväznosti na zmeny Basic rate.

19. Krajský súd vo veci výšky dlžnej pohľadávky nariadil znalecké dokazovanie a znalec pre odbor Ekonomia a manažment a odvetvie Účtovníctvo a daňovníctvo, financie vypracoval znalecký posudok č. 30/2014 dňa 27. 10. 2014, v ktorom vyčíslil výšku nezaplatenej istiny na sumu 21 257,19 eur (po započítaní splátky realizovanej v konkurznom konaní). Zároveň vyčíslil aj výšku nezaplatených bežných úrokov, ako aj úrokov z omeškania. Čiastočným rozsudkom súd rozhodol len o istine 21 257,19 eur na základe znaleckého posudku.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom vysloveným krajským súdom, ktorý o výške dlhu istiny z úveru (21 257,19 eur) rozhodol na podklade vykonaného znaleckého dokazovania, pretože dospel k záveru, že dôvodnosť nároku bola v tejto časti preukázaná.

21. Námitku žalovaných o nesúlase s čiastočným rozsudkom o uplatnenom nároku Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhodnotil ako neopodstatnenú, nakoľko žalovaným právo na takúto námitku nepatrí, sú v postavení dlžníkov, ktorí nesplnili svoju zmluvne prevzatú povinnosť a najmä ju nevzniesol žalobca, o nároku ktorého súd rozhodoval.

22. Námička žalovaných o nejasnom spôsobe zápočtu zaplatenia časti dlhu v rámci konkurzného konania je nedôvodná, nakoľko zo znaleckého posudku je jednoznačne zrejmé, že zaplatená časť dlhu bola z vyčísleného dlhu istiny odpočítaná, resp. započítaná na dlh.

23. K námičke žalovaných k premlčaniu uplatnených úrokov Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že táto časť uplatneného nároku nie je predmetom odvolacieho konania vzhľadom na čiastočný rozsudok (týkajúci sa len istiny) a preto nebol dôvod sa ňou zaoberať.

24. K námičke nepreskúmateľnosti rozsudku pre nedostatok odôvodnenia súd nespochybňuje právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V danom čase platné ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. vymedzovalo, čo má rozhodnutie obsahovať, vrátane výstižného vysvetlenia, ktoré skutočnosti súd považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov. Zároveň však platí, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia bezpochyby neznamena povinnosť súdu sa zaoberať vo svojom odôvodnení všetkými skutočnosťami tvrdenými účastníkmi konaniam, ale len zásadnými pre rozhodnutie vo veci. Súd rozhodujúci o odvolaní vyhodnotil túto námičku za nedôvodnú, pretože odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nevykazuje znaky porušenia tohto práva účastníka. Odôvodnenie obsahuje zhrnutie dôvodov, pre ktoré súd žalobe vyhovel. Je potrebné zdôrazniť, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol úspešný, t. j., aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.